

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION NOVEMBER 2019

SESOTHO PUO YA PELE YA TLATSETSO: PAMPIRI YA II SESOTHO FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: dihora tse 2½ Matshwao: 100

DITAELO LE TLHAHISOLESEDING HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e na le maqephe a 6. Etsa bonnete ba hore a felletse.

2. E arotswe dikarolo tse **PEDI**, e leng:

KAROLO YA A Padi/Nobele KAROLO YA B Ditema tsa kgokahano

- 3. Latela ditaelo tse galong ya KAROLO E NNGWE le E NNGWE ka hloko.
- 4. Karolo ya A e na le dipotso tse NNE. Di arabe kaofela ha tsona.
- 5. Karolo ya B e na le dipotso tse PEDI, Potso ya 5 le 6. O tlameha ho kgetha, potso e le nngwe potsong ka nngwe 5.1 **kapa** 5.2 mme o boele o kgethe e le nngwe 6.1 **kapa** 6.2.
- 6. Qala karolo e NNGWE le e NNGWE leqepheng le LETJHA.
- 7. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

IEB Copyright © 2019 PHETLA

KAROLO A PADI/NOBELE

POTSO YA 1 MME – N. P. MAAKE

Boha setshwantsho se latelang o ntano araba dipotso tse thehilweng hodima sona le bukeng yohle.

[Se nkilwe ho <www.google.com>]

- 1.1 Ke mang enwa ya kokotang? Hona o behwa ke eng moo? Fana ka lebaka la mantlha la motho eo ho ya moo.
- 1.2 Potso e ka hodimo ya 1.1 e re tsebisa hore ho na le lebaka le leng hape. Na lebakeng lena la bobedi motho enwa o tlile a se a ntse a na le lona ho tloha kgale? Tshehetsa karabo ya hao ka bopaki bo tswang paleng.
- (2)

(2)

- 1.3 Ho ya ka karabo ya hao e ka hodimo hoja e ne e le wena motho enwa o ka be o ile wa etsa jwang?
- (1)
- 1.4 Taba ya hore ho kokote motho monyako ho be ho thwe a kene ntle le tshabo ya letho, na e ntse e etsahala nakong tsa jwale metsetoropong? Tshehetsa karabo ya hao.
- (2)
- 1.5 Ho ya ka lebaka la bobedi la motho enwa le potsong ya 1.2, hana Mmateboho o ile a nka qeto efe? Hona sephetho e bile sefe? Ka bolelele ba mantswe a 60–80 qoqa ka qeto le sephetho sa Mmateboho.

(8) **[15]**

POTSO YA 2

Kamano e teng dipakeng tsa baphetwa le tikoloho/sebaka seo ba phelang ho sona. Dumellana kapa o hanane le ntlhakemo ena o itshetlehile ka baphetwa ba latelang:

- Mofokeng
- Mmateboho
- Mme

Mogogo wa hao e be wa bolelele ba mantswe a ka bang 120-150.

Matshwao:

Dikahare le sebopeho (10) Puo le setaele (5)

[15]

POTSO YA 3

Dikeledi o fumana mokotlana wa tjhelete o lahlehileng komponeng moo a neng a rekisa teng, e se e le kgwedi tse pedi monga ona a sa hlahe. Ka tsatsi le leng ha a ntse a bapala a bona ntate eo a ileng a mo tshwantsha le ya ileng a tla reka ho yena mohlang a neng a fumana mokotlana oo. Dikeledi a ya ho yena ho ya buisana le yena.

Qetella **puisano** pakeng tsa **Ntate Mofokeng** le **Dikeledi** ka taba ena. Bolelele ba mantswe e be a 80–100.

Matshwao:

Dikahare le sebopeho (5) Puo le setaele (5)

[10]

IEB Copyright © 2019 PHETLA

POTSO YA 4

Dumellana kapa o hanane le mantswe ana: "lerato le sefofu/ha le bone", o ipapisitse le tse etsahetseng ka Dikeledi mohla ho neng ho tlile batho ha Rakgadi ba tlo kopa mohope wa metsi mme yena a nahana hore ke batho ba habo Tsekiso. Bolelele ba karabo ya hao e be ba mantswe a ka bang 180–200.

Matshwao:

Dikahare le sebopeho (10) Puo le setaele (10)

[20]

60 matshwao

KAROLO YA B DITEMA TSA KGOKAHANO

POTSO YA 5 DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE

Potso ena e na le dipotso tse pedi e leng 5.1 **le** 5.2. Mohlahlobuwa o tlameha ho ikgethela ho araba potso e le NNGWE feela.

Kgetha mme o ngole e le NNGWE FEELA ho tse pedi tse latelang:

[Se nkilwe ho Mohaladitwe wa puo, Grade 9 ka N.B. Sekere, et.al]

5.1 Koranta ke e nngwe ya mekgwaphatlalatso e hlahisang ditaba tsa moraorao tjena tse amang setjhaba. Ngola atikele e yang koranteng eo ho yona o hlahisang maikutlo a hao ka lemo sa ho qetela sekolong. Bolelele ba mantswe e be a 200–250.

KAPA

5.2 Diphethong tsa makgaolakgang sekolong sa heno baithuti ba sebeditse hantle Sesothong. O ile wa thonngwa ho buisana le baithuti mabapi le sena. Ngola puisano pakeng tsa hao le bathuti bao. Bolelele ba mantswe e be a 200–250.

Matshwao:

Sebopeho le dikahare (15) Puo le setaele (15)

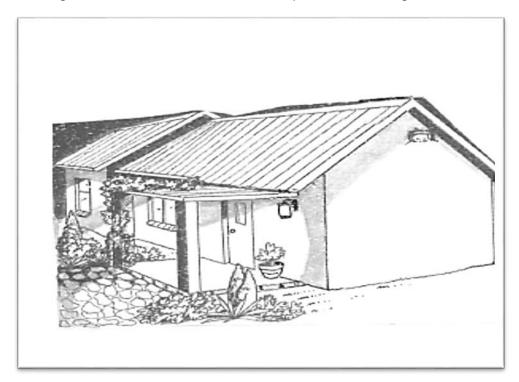
[30]

IEB Copyright © 2019 PHETLA

POTSO YA 6 DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE

Potso ena e na le dipotso tse pedi e leng 6.1 **le** 6.2. Mohlahlobuwa a ikgethele ho araba potso e le NNGWE feela.

Kgetha mme o ngole e le NNGWE FEELA ho tse pedi tse latelang:

6.1 Bonokwane bo jele setsi metsetoropong eo re phelang ho yona. O ya matsatsing a phomolo Thekong matsatsi a mahlano mme o kopa motswalle wa hao ho tla sala lapeng la hao a lebetse ntlo ya hao matsatsing ao o tla beng o le siyo. Mo ngolle ditaelo tsa hore a sale a hlokometse ntlo ya hao jwang hore ho bonahale eka ho ntse ho na le batho. Bolelele ba mantswe e be a 60–80.

KAPA

6.2 O nkile leeto la ho etela Thekong matsatsi a mahlano. Ngola bukatsatsi/dayari ya matsatsi ao a mahlano a bontshang dintho tse etsahetseng ha o ntse o le moo. Bolelele ba mantswe e be a 60–80.

Matshwao:

Sebopeho le dikahare (5) Puo, setaele le tekolo botjha (5)

[10]

40 matshwao

Matshwao kaofela: 100